

**UCHWAŁA NR XIII/80/19
RADY GMINY INOWŁÓDZ**

z dnia 29 sierpnia 2019 r.

w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Spała na lata 2019-2026”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506; poz. 1309) uchwala się, co następuje:

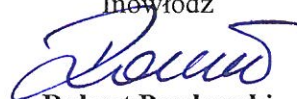
§ 1. Zatwierdza się „Plan Odnowy Miejscowości Spała na lata 2019-2026” przyjęty Uchwałą Nr 1/8/2019 wspólnego zebrania sołectwa Spała z dnia 28 sierpnia 2019 roku, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Inowłódz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Inowłódz

Robert Pawłowski

Załącznik
do Uchwały Nr XIII/80/19
Rady Gminy Inowłódz
z dnia 29.08.2019 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI Spała

Dokument przyjęty uchwałą Zebrania Wiejskiego Wsi Spała z dnia 28.08.2019 r.
oraz
zatwierdzony Uchwałą Nr XIII/80/19 Rady Gminy Inowłódz z dnia 29.08.2019 r.

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawowe informacje:.....	3
1.2. Rys historyczny	4
1.3. Warunki geograficzne	6
1.3.1. Klimat.....	6
1.3.2. Przyroda	6
2. Funkcje jakie pełni wieś - jej wygląd i położenie	8
2.1. Ludność.....	8
2.2. Charakterystyka mieszkańców ze względu na płeć oraz wiek.....	8
2.3. Turystyka.....	8
2.3.1. Atrakcje turystyczne znajdujące się w okolicach Spały.	11
2.4. Funkcje wsi.....	13
2.5. Typ zabudowy	13
2.6. Infrastruktura techniczna	13
2.6.1. Zaopatrzenie w wodę	13
2.6.2. Odprowadzanie i neutralizacja ścieków	13
2.6.3. Gospodarka odpadami.....	14
2.6.4. System drogowy	14
2.6.5. System elektroenergetyczny.....	14
2.6.6. Telekomunikacja	14
2.6.7. Ciepłownictwo	14
3. Analiza zasobów sołectwa	14
4. Uproszczona analiza SWOT.....	16
5. Wizja Rozwoju Wsi - ustalenie priorytetów rozwojowych, celów i projektów.....	17
6. Monitorowanie, ocena, komunikacja społeczna planu	23

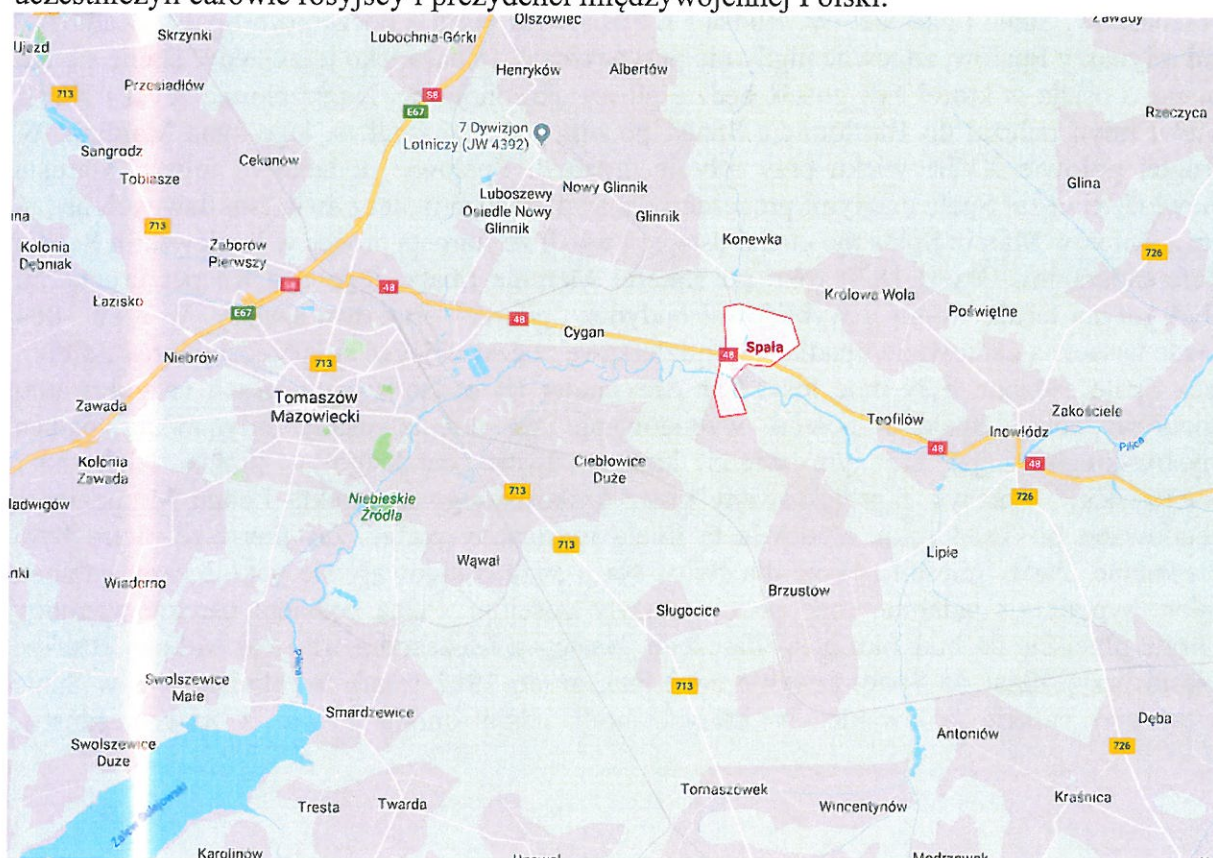
1. Wstęp

1.1. Podstawowe informacje:

Wieś, położona nad Pilicą w województwie łódzkim, powiecie tomaszowskim, w gminie Inowłódz około 10 km na wschód od Tomaszowa Mazowieckiego. Ma charakter wczasowo-wypoczynkowy. Liczba ludności wynosi 424 osób – stan na dzień 01.VII.2019 r.

Spąła to znana miejscowość wypoczynkowa nad Pilicą na terenie dawnej Puszczy Pilickiej. Posiada dobre warunki klimatyczne. W jej okolicach odbywały się polowania, w których uczestniczyli carowie rosyjscy i prezydenci międzywojennej Polski.

Celem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Spąła jest sformułowanie strategii odnowy wsi Spąła, a przedmiotem jest:

- analiza zasobów sołectwa,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców,
- wizja rozwoju wsi, priorytety rozwojowe, cele i projekty.

Sołectwo musi dysponować Planem Odnowy Miejscowości w celu wykorzystania w pełni istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków pomocowych i funduszy centralnych. Gmina Inowłódz posiada Strategię Rozwoju Gminy Inowłódz na lata 2015-2020 zatwierdzoną uchwałą Rady Gminy nr XVI/88/2015 z dnia 27 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia programu rozwoju pod nazwą „Strategia Rozwoju Gminy Inowłódz na lata 2015-2020”.

1.2. Rys historyczny

Dzieje Spały sięgają początku XVII wieku, a może nawet końca XVI. W XVIII wieku rozpoczęto eksploatację lasów. Wiemy także, że istniała tu w XVIII w. osada młynarska, która stała się zaczątkiem kurortu. Natomiast w „Słowniku Geograficznym Królestwa Polskiego i innych Krajów Słowiańskich” wydanym w 1889 roku znajdujemy informację: „Spała to osada leśna z pałacykiem myśliwskim cesarskim i osada młynarska, położona w powiecie rawskim, gminie Lubochnia, parafii Inowłódz. W osadzie tej, wśród lasów leśnictwa rządowego Lubocheńskiego, wzniesiony został w 1884 roku piękny pałacyk myśliwski. Przy pałacu jest park, osada młynarska i osada włościańska” W przewodniku: „Tomaszów, Spała i okolice” W. Rudza i J. Sosnowski piszą o początkach Spały: „Zamożny ród młynarzy Spałów, zapewne nigdy nie przypuszczał, że nazwisko jego kiedyś stanie się tak znane, a osada w której żyli goście będzie głowy ukoronowane. Na przełomie XVII i XVIII wieku młyn należał do Bartłomieja Spały, po nim zaś przeszedł na jego syna Marcina. W drugiej połowie XVIII wieku przy młynie urządzili Spałowie dodatkowo folusz. Starosta inowłodzki nękał Spałę ciągłymi procesami dążąc do ich ruiny, lecz świadom dawnych nadań i przywilejów Marcin Spała nie chciał ustąpić i wiódł ze starostą proces w Królewskim Sądzie Referendarskim. Około 1820 roku po śmierci Marcina Spały, jego syn Kacper uruchomił obok młyna tartak wodny i wybudował budynek „pilarza” oraz dwa szałas. W roku 1864 osada tartaczna całkowicie upadła. O jej dzierzawę począł ubiegać się przedsiębiorca Zajdler, lecz Spale sądzone były inne losy. Car Aleksander III będąc w tych lasach na polowaniu upodobał sobie Spałę i polecił wybudowanie na terenie osady młynarskiej pałacu myśliwskiego. Zajął się tym wielki łowczy dworu carskiego – hrabia Aleksander Wielopolski”. Pałacyk zaprojektowany przez krakowskiego architekta Leona Mikuckiego, zbudowano po 1884 roku. Budowla ta miała murowany parter, zaś pierwsze piętro było drewniane. Parter mieścił pokoje dla świty. Na piętrze znajdowały się pokoje cara: gabinet, salon, sypialnia i jadalnia. Inne pokoje służyły gościom. Pałac posiadał narożne werandy i kryte przejście do budynku gospodarczego. Następca Aleksandra III – car Mikołaj II także często przyjeżdżał do Spały (zwykle co 2 lata, aż do 1912 roku). W okresie tym w Spale urządzano carskie polowania, w których brali udział monarchowie z innych państw.

W Spale (1912)

Rezydencja letnia w Spale była wzbogacana i upiększana. Pod koniec XIX wieku urządzono wokół pałacu park angielski sadząc w nim drzewa sprowadzone z zagranicy. Zbudowano też hotele dla gości cara i domy dla służby, a ponadto kozackie koszary, elektrownię i wodociągi. W rezultacie w Spale powstał okazały zespół rezydencjalny. Ówczesny ogród założono wg projektu Waleriana Kronenberga, znanego planisty, który zaprojektował w tym czasie również rozległy ogród w Białowieży. O ile jednak plan założenia w Białowieży przetrwał do naszych czasów to projektu ogrodu spalskiego nie udało się odszukać.

Podczas I wojny światowej Niemcy urządzili w pałacu i innych obiektach Spały szpitale wojskowe, rekwirując większość wyposażenia pałacowego. Po wojnie uchwałą Rady Ministrów z lutego 1920 roku przekazano zabudowania Spały pod zarząd Ministerstwa Robót Publicznych stwierdzając, że mają one „... służyć do celów reprezentacyjnych Rzeczypospolitej (...) z uwagi na ich charakter przeznaczone są do użytku Naczelnika Państwa”. Po raz pierwszy Józef Piłsudski odwiedził Spałę w 1921 roku. Bywał tu jeszcze kilka razy. W 1923 roku na zlecenie prezydenta Wojciechowskiego inż. Skórkiewicz projektuje drewnianą kaplicę w stylu polskim. Charakterystyczny dla Spały spiżowy żubr zostaje sprowadzony z Białowieży.

W latach 1923-1926 często wypoczywał w Spale prezydent PR – Stanisław Wojciechowski. Częściej jednak odwiedzał Spałę Prezydent Ignacy Mościcki. Przyjeżdżał tu zwykle co tydzień na 2-3 dni, aby wypocząć, polować i pracować. Letnią rezydencję ciągle remontowano i rozbudowywano. Założenie ogrodowe z końca XIX wieku zostało w tymczasie częściowo przekomponowane i powiększone na podstawie projektu F. Szaniora i L. Danielewicza.

W latach 1922-1924 w część lasu spalskiego w okolicy pałacu myśliwskiego został wkomponowany park wg projektu F. Szaniora, nieco rozszerzony i przebudowany w latach 30-tych przez L. Danielewicza.

II wojna światowa przyniosła pałacowi zagładę. Najpierw stał się on siedzibą wysokiego dowództwa Ost-Ober-Ost, a potem sztabu terytorialnego „Wehrkreiss G.G.”. W dniu wejścia do Spały wojsk radzieckich, tj. 17 stycznia 1945 roku, pałac został najpierw splądrowany, a następnie spalony.

Po zniszczeniach wojennych Spała stała się miejscowością wypoczynkową, na terenie której budynki dawnej rezydencji letniej przejął Fundusz Wczasów Pracowniczych. Od tego czasu na terenie dawnego parku powstało szereg nowych budynków zarówno mieszkalnych, jak i gospodarczych. Budowane one były jednak bez poszanowania historycznej kompozycji i w chwili obecnej większość z nich należy uznać za obiekty dysharmonizujące z zabytkowym zespołem rezydencjalnym.

1.3. Warunki geograficzne

Spała położona jest nad Pilicą (największy lewy dopływ Wisły) na skraju dawnej Puszczy Spalskiej. Otoczona ze wszystkich stron lasami, doskonale usytuowana pod względem komunikacyjnym. Znajduje się 120 km od Warszawy, 60 km od Łodzi. Miastem położonym najbliżej Spały jest znajdujący się ok. 10 km na zachód niemal 70-tysięczny Tomaszów Mazowiecki.

1.3.1. Klimat

Klimat lokalny i mikroklimaty obszarów sołectwa Spała cechują korzystne warunki klimatyczne – zdrowotne.

Charakterystyka klimatu:

- średnia roczna temperatura powietrza 7,7 °C,
- średnia temperatura dla stycznia -3,0 °C,
- średnia temperatura dla lipca +18,2 °C,
- średnia roczna suma opadów atmosferycznych 585 mm,
- średnie zachmurzenie w skali od 0 do 8 – 5,
- średnia prędkość wiatru w m/s 2,5 (na omawianym terenie dominują wiatry z kierunku zachodniego, północno i południowo-zachodniego),
- pokrywa śnieżna utrzymuje się przez 52 dni w roku,
- okres wegetacyjny trwa ok. 210 dni.

1.3.2. Przyroda

Spalski Park Krajobrazowy utworzony został w październiku 1995. Park stanowi obszar o dobrze zachowanych cechach krajobrazu naturalnego z bogatym i różnorodnym światem roślinnym i zwierzęcym. Obejmuje on dolinę rzeki Pilicy, wraz z najbardziej cennymi lasami spalskimi. Najbardziej atrakcyjny fragment doliny to przełomowy odcinek rzeki w okolicy Inowłódza.

Park i otaczająca go strefa ochronna o łącznej powierzchni 36.067 ha, zajmuje częściowo tereny gmin: Inowłódz, Poświętne, Rzeczyca, Tomaszów Mazowiecki, Lubochnia, Czerniewice, Opoczno i Sławno. W granicach parku przeważają tereny leśne [54,4% pow.], lecz znaczny udział mają użytki rolne [35,6% pow.]. Pozostałe 7% powierzchni przypada na tereny zainwestowane i wody.

Rozległe lasy w środkowym biegu Pilicy coraz częściej nazywa się Puszcą Pilicką, choć nie mają one w rzeczywistości charakteru historycznej Puszczy.

Składają się z kilku kompleksów położonych po obu stronach Pilicy, przy czym największa ich część przypada na równinę Piotrkowską.

Do najcenniejszych należą lasy Spalskie położone na lewym brzegu Pilicy na wschód od Tomaszowa Mazowieckiego. Obecnie lasy Spalskie obejmują ok. 9000 ha powierzchni. Panują tu młode drzewostany sosnowe, ale w paru miejscach można jeszcze widzieć imponujące starodrzewy sosnowe i dębowe. Najcenniejsze pozostałości dawnej Puszczy Pilickiej chronione są siecią rezerwatów. Są to:

- Konewka - o pow. 99,11 ha (las dębowy);
- Spała - o pow. 55,89 ha (grądy ze starymi dębami i sosnami);
- Żądłowice - o pow. 138,79 ha (mozaika olsów i borów sosnowych);
- Jeleń - o pow. 47,19 ha (lasy liściaste z jodłą);
- Sługocice - o pow. 8,57 ha (żywiec dziewięciolistny w grądzie wilgotnym).

Na uwagę zasługuje las ze starym drzewostanem sosnowym,

pod którym odnawia się las dębowy. Można tu widzieć sosny w wieku 150 - 180 lat, osiągające wysokość 35 m, z gonnymi pniami o przylegającej, płaskiej korowinie, wyróżniane czasem jako cenny ekotyp sosny spalskiej.

Na obszarze parku i jego strefy ochronnej 100 starych drzew, głównie dębów uznanych zostało za pomniki przyrody.

Dalszych ponad 100 okazów zakwalifikowano do objęcia ochroną.

Różnorodność warunków ekologicznych sprawia, że obszar Spalskiego Parku Krajobrazowego cechuje bogactwo zasiedlających go gatunków zwierząt. Należy podkreślić występowanie dobrego pogłowia tzw. zwierzyny grubej, a zwłaszcza dzików, saren, jeleni szlachetnych i danieli.

Mało znanym faktem jest istnienie w leśnictwie Książ koło Smardzewic ośrodka hodowli żubrów o pow. 32,00 ha, utworzonego w 1934 r.

2. Funkcje jakie pełni wieś - jej wygląd i położenie

2.1. Ludność

Liczbę mieszkańców wg stanu na dzień 01.07.2019 r. oraz średnią gęstość zaludnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Sołectwo	Ilość mieszkańców	Powierzchnia w km ²	Ilość mieszkańców na 1 km ²
Spała	424	12	35,3

2.2. Charakterystyka mieszkańców ze względu na płeć oraz wiek.

	pełnoletni	niepełnoletni
Ludność w tym:	369	60
- kobiety	202	22
- mężczyźni	167	38

Struktura ludności (stan na 31 grudnia 2000 roku) (dane UG Inowłódz)

Na terenie sołectwa nie funkcjonuje żadna szkoła. Dzieci i młodzież z terenu sołectwa uczęszczają przede wszystkim do szkoły w Inowłodzu (szkoła podstawowa).

2.3. Turystyka

Sołectwo znajduje się na terenie bardzo atrakcyjnym turystycznie. W Spale znajdują się zabytki o bardzo ciekawej architekturze:

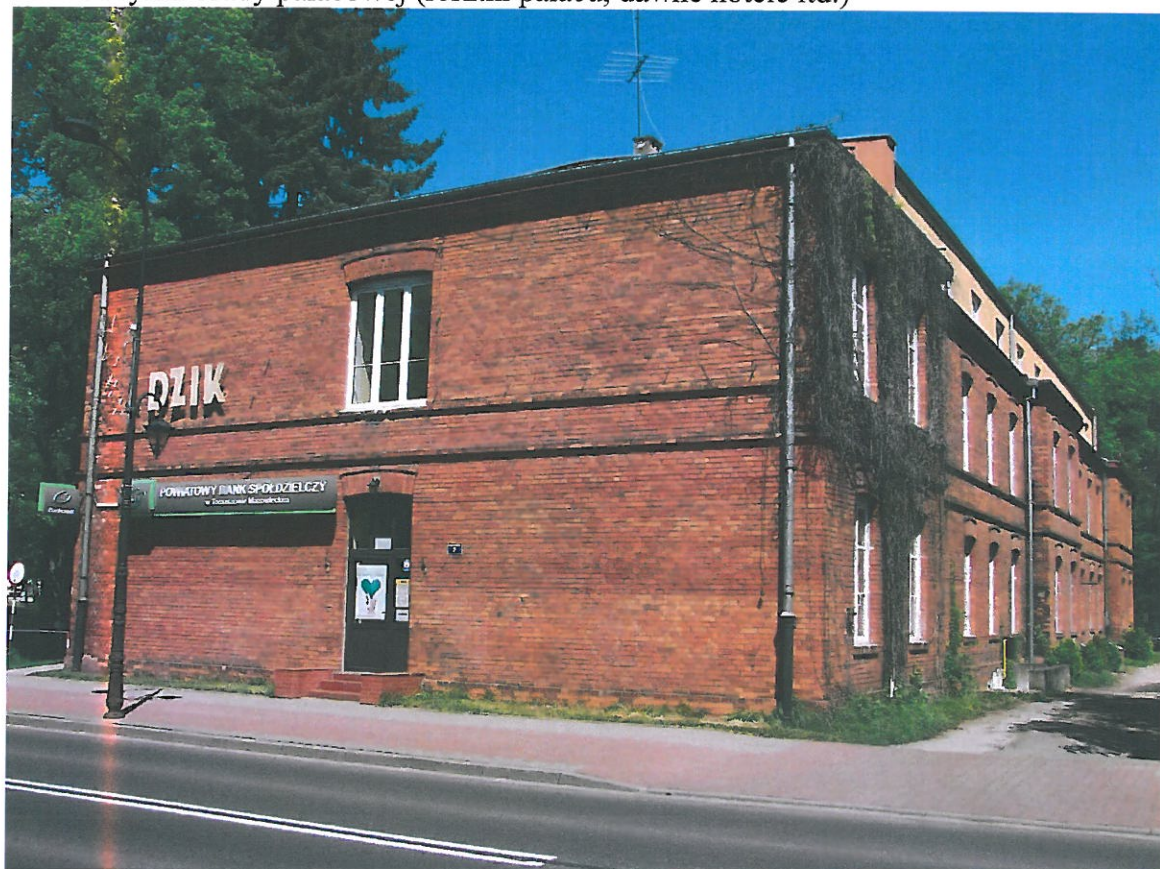
- drewniany kościółek z 1923 r. w stylu polskim,

- zabytkowy most żelbetonowy na rzece Pilicy,

- budynki osady pałacowej (resztki pałacu, dawne hotele itd.)

- w centrum Spały znajduje się park w stylu angielskim z wieloma egzotycznymi okazami drzew,

- murowana wieża ciśnień z pocz. XX w.,

– muzeum - Dom Pamięci Pomordowanych Leśników

Symbolem Spały jest naturalnej wielkości żeliwny posąg żubra, stojący w parku w centralnym punkcie osady.

Obecnie Spała znana jest przede wszystkim jako ośrodek sportu, rekreacji i wypoczynku. **Centralny Ośrodek Sportu** jest jednym z bardziej znanych w Europie. W skład kompleksu wchodzi kryte hale sportowe i basen, siłownię, gabinety odnowy biologicznej, gabinet krioterapii, korty i hotele.

2.3.1. Atrakcje turystyczne znajdujące się w okolicach Spały.

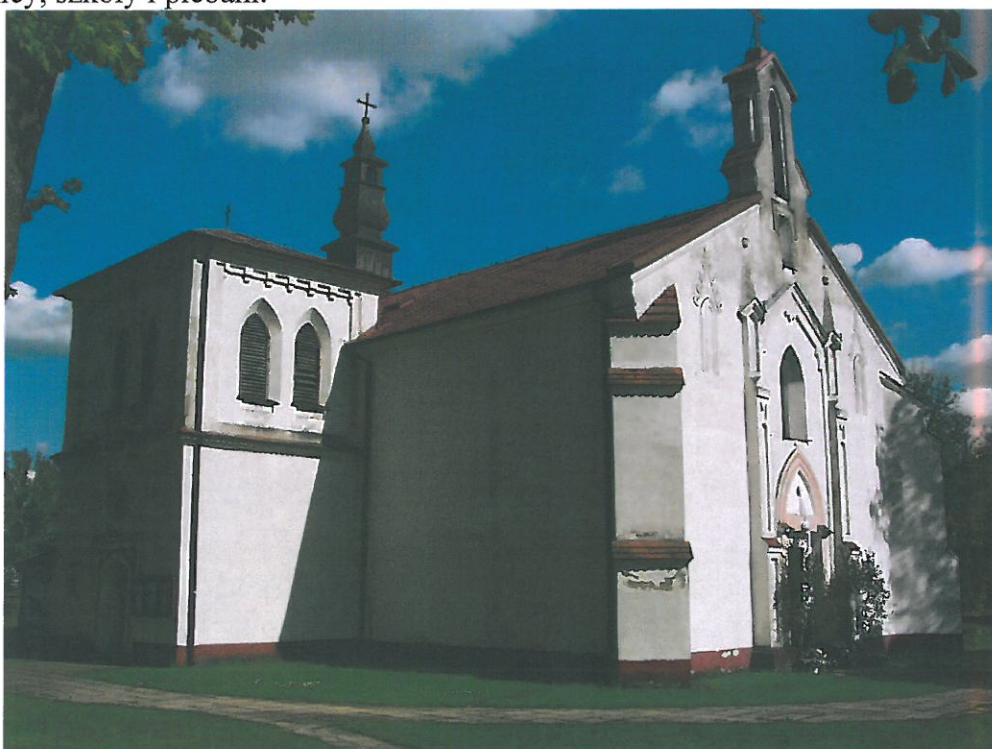
Jedną z atrakcji turystycznych jest znajdujący się w Inowłodzu romański kościół Św. Idziego. Kościół ten wystawił w roku 1082 Władysław Herman. Jest on murowany z kamienia polowego, znajdują się w nim małe półokrągłe okna i takie same drzwi. Kościół ten posiada okrągłą wieżę pokrytą czerwonym dachem w kształcie stożka.

Inną atrakcją Inowłódza są zrekonstruowane ruiny zamku zbudowanego przez Kazimierza Wielkiego. Zamek w Inowłodzu zbudowany był na pagórku nad Pilicą w pierwszej połowie XIV wieku. Ściany zamku o kształcie czworoboku i mur, który niegdyś otaczał zamek, budowane były z cegły i kamienia kopanego. Zamek otoczony był dookoła rowami napełnionymi wodą. Broniły go także ramiona rozchodzącej się rzeczki i bagniste łąki. Zamek inowłodzki był warownią dość silną, która miała ważne strategiczne znaczenie.

W Inowłodzu znajduje się także kościół pod wezwaniem Św. Michała Anioła. Powstał on około 1520 roku za czasów Zygmunta I. Zespół kościelny złożony był ze świątyni, dzwonnicy, szkoły i plebani.

Kolejną atrakcją gminy Inowódz są lasy spalskie (znajdujące się w odległości 1 km od osady) umiejscowione po obu brzegach Pilicy tworzące rezerwat przyrody, gdzie ochronie podlega las liściasty. Ozdobą rezerwatu są dęby, których obwód dochodzi do 4 m. Jest to także wymarzone miejsce dla grzybiarzy i myśliwych.

2.4. Funkcje wsi

- a) rekreacyjno-turystyczna
- b) mieszkalna

2.5. Typ zabudowy

Mieszany.

2.6. Infrastruktura techniczna

2.6.1. Zaopatrzenie w wodę

Spała zasalana jest w wodę z ujęcia w Teofilowie. Ujęcie to ma maksymalną wydajność 100 m³/h i średnią wydajność 1288 m³/d. Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg wiejski. Jakość wody jest dobra.

2.6.2. Odprowadzanie i neutralizacja ścieków

W Spale istnieje mechaniczno- biologiczna oczyszczalnia ścieków o maksymalnej przepustowości 200 m³/d. W miejscowości Spała istnieje kanalizacja deszczowa.

2.6.3. Gospodarka odpadami

Nieczystości stałe z terenu całej gminy odbiera wyspecjalizowana firma .

2.6.4. System drogowy

Na układ komunikacyjny sołectwa Spała składają się następujące ciągi komunikacyjne:

- **drogi krajowe:** Nr 48 Tomaszów Mazowiecki – Spała – Inowłódz – Odrzywół – Radom
- **drogi powiatowe:** nr 30306 Konewka – Spała
- **drogi gminne wewnętrzne.**

2.6.5. System elektroenergetyczny

Urządzenia i sieci posiadają rezerwę możliwości dostarczania energii odbiorcom a zaopatrzenie w energię elektryczną nie stanowi problemu o decydującym znaczeniu dla rozwoju sołectwa.

2.6.6. Telekomunikacja

Sołectwo posiada dobrze rozwiniętą sieć telekomunikacyjną. Teren sołectwa obejmują swoim zasięgiem operatorzy telefonii komórkowej.

2.6.7. Ciepłownictwo

System ogrzewania oparty jest na indywidualnych paleniskach z użyciem paliw stałych. Sporadycznie występują instalacje centralnego ogrzewania oparte na oleju opałowym lub gazie Propan-Butan.

3. Analiza zasobów sołectwa

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych.

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- dziedzictwo religijne i historyczne,
- obiekty i tereny,
- gospodarka, rolnictwo,
- sąsiedzi i przyjezdni,
- instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				+
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)				+
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)				+
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				+
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)				+
- osobliwości przyrodnicze				+
- wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)				+
- podłoże, warunki hydrogeologiczne				+
- gleby, kopaliny		+		
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe				+
- walory zagospodarowania przestrzennego				+
- zabytki				+
- zespoły artystyczne			+	
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu				+
- święta, odpusty, pielgrzymki			+	
- tradycje, obrzędy, gwara				+
- legendy, podania i fakty historyczne			+	
- ważne postacie historyczne				+
- specyficzne nazwy		+		
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową		+		
- działki pod domy letniskowe			+	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł			+	
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	+			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)	+			
- place i miejsca publicznych spotkań				+
- miejsca sportu i rekreacji				+
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		+		
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe			+	
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)				+
- ruch tranzytowy			+	

- przyjezdni stali i sezonowi				+
Institucje				
-placówki opieki społecznej	+			
- szkoły	+			
- Dom Kultury	+			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	+			
- KGW	+			
- Stowarzyszenia	+			

4. Uproszczona analiza SWOT

Silne Strony	Słabe Strony
<ul style="list-style-type: none"> - wysokie walory krajobrazowo –turystyczne, - rezerwy przyrody, - dobrze zachowane środowisko naturalne, - znaczne zalesienie terenów - bogate dziedzictwo kulturowe, - naturalne warunki sprzyjające rozwojowi agroturystyki i turystyki, - wiele atrakcji turystycznych - stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna, - aktywna i otwarta społeczność lokalna, - działalność COS, - niski stopień przestępczości 	<ul style="list-style-type: none"> - niedostateczna liczba wyznaczonych szlaków turystycznych, - niedostateczny stan techniczny dróg, - dostęp do edukacji na poziomie ponadpodstawowym,

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - wzrost zainteresowania ludności turystyką, - korzystne położenie w pobliżu miast i aglomeracji, - zwiększanie się dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej, - napływ kapitału zewnętrznego; 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca konkurencja na rynku usług agroturystycznych, - duża konkurencja w zakresie pozyskiwania środków unijnych, - brak kapitału na inwestycje infrastrukturalne, - niska siła nabywcza polskiego społeczeństwa, - migracja młodzieży związana z edukacją i poszukiwaniem pracy;

5. Wizja Rozwoju Wsi - ustalenie priorytetów rozwojowych, celów i projektów

Głównym celem rozwoju wsi jest rozwój miejscowości i jej mieszkańców poprzez wykorzystanie zasobów przyrodniczych, dziedzictwa kulturowego, atrakcyjnego położenia geograficznego, dużej ilości obiektów hotelowych oraz wspieranie potencjału ludzkiego.

Cel ten będzie realizowany poprzez:

Domena 1: W kierunku turystycznej i rekreacyjnej gminy Inowłódz

5.1. Budowa całorocznej, rozpoznawalnej oferty turystycznej bazującej na jednym z dwóch biegunów wzrostu turystyki będących w Gminie Inowłódz (drugi z biegunów to Inowłódz)

5.1.1. Tworzenie produktów/programów turystycznych

- ✓ Opracowanie koncepcji spójnego systemu ścieżek rowerowych na terenie całej gminy w oparciu o hierarchię ważności i podzielenie planów realizacji na etapy. Koncepcja ta powinna być spójna z wyznaczonymi trasami ścieżek rowerowych w ramach Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy. Projekt tras powinien uwzględniać także wyznaczenie miejsc parkingowych dla rowerów oraz oświetlenie tras.
- ✓ Realizacja programów turystycznych: „Rzeka Pilica -rzeka pełna możliwości”, „W Puszczy Pilickiej czyli odkryj ducha lasów Doliny Rzeki Pilicy”, „Dziedzictwo i tradycje czyli człowiek, historia i dzień dzisiejszy w Dolinie Rzeki Pilicy”, „Spała czyli w zdrowym ciele zdrowy olimpijski duch” opisanych szczegółowo w Strategii Rozwoju Turystyki Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy.
- ✓ Wytyczenie i oznaczenie tras dla narciarstwa biegowego na bazie już istniejących i nowo wybudowanych ścieżek.
- ✓ Inwentaryzacja i oznakowanie szlaków turystycznych wraz z opracowaniem mapy turystycznej.
- ✓ Organizacja wydarzeń tematycznych z wykorzystaniem infrastruktury turystycznej i kulturowej np.: wydarzenia organizowane przez stowarzyszenia, wspólnie z Gminnym Centrum Kultury

5.1.2. Realizacja inwestycji służących zagospodarowaniu turystycznemu atrakcyjnych przestrzeni/obiektów/miejsc.

- ✓ Zagospodarowanie centrum Spały (rewitalizacja, miejsca parkingowe w Spale).
- ✓ Budowa targowiska promującego ekologiczne produkty rolno-spożywcze.
- ✓ Stworzenie plaż przy Spale wraz z parkingiem, (między Pilicą a rzeką Gać). Plaża w pełni zagospodarowana: zaplecze sanitarne, prysznic, przebieralnie, miejsca do grillowania, place zabaw, dodatkowa infrastruktura np. siatka plażowa, mała gastronomia itp.
- ✓ Podjęcie działań zmierzających do opracowania koncepcji Spalskiego Parku Kultury i Wypoczynku, który będzie bazował na istniejących atrakcjach turystycznych, pozwalając turystom odwiedzającym gminę Inowłódz na korzystanie z wielu atrakcji turystycznych w ramach jednego produktu turystycznego. W ramach Parku stworzone zostaną m.in. ciągi piesze, rowerowe i narciarskie, które będą łączyły ze sobą najbardziej atrakcyjne miejsca w gminie, przede wszystkim zaś miejscowości: Inowłódz, Spała oraz Królowa Wola.
- ✓ Zagospodarowanie terenu wokół zbiornika na rzece Gać w Spale wraz z rekonstrukcją i modernizacją urządzeń infrastrukturalnych (np. mostek na wyspę na stawie parkowym).
- ✓ Podjęcie działań zmierzających do odbudowy Pałacu Prezydenckiego (we współpracy z Kancelarią Prezydenta RP).
- ✓ Rekultywacja terenów zielonych (np. park w Spale).

5.1.3. Zorganizowana kompleksowa informacja i obsługa turystów

- ✓ Stworzenie miejsc obsługi turysty (MOT) przy szlakach turystycznych, ustawienie wiat, ławek, koszy na śmieci itp. Na terenie gminy Inowłódz powinny powstać dwa główne węzły obsługi ruchu turystycznego: Inowłódz i Spała. MOTy powinny być wyposażone w: punkt informacji turystycznej (Spała i przy zamku w Inowłodzu), parkingi (samochody, rowery, konie), wypożyczalnie sprzętów: rowery, kajaki itp.
- ✓ Stworzenie spójnego systemu informacji w terenie. Ustawienie tablic informacyjnych opisujących miejsce, w którym turysta się znajduje, ale także pokazujące połączenia z innymi atrakcjami, –co jeszcze można zobaczyć/ z czego skorzystać na terenie Spały i całej gminy. Oznakowanie powinno być czytelne i intuicyjne. Ustawienie infokiosków.
- ✓ Współpraca w ramach Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w powiecie tomaszowskim na rzecz stworzenia wspólnego, wielofunkcyjnego portalu internetowego, gromadzącego ofertę turystyczną dla całego obszaru Dolina Rzeki Pilicy, inwentaryzacja oferty turystycznej miejscowości Spała i całej gminy.
- ✓ Uzupełnienie oferty turystycznej o nowe formy/narzędzia przekazu z wykorzystaniem nowych technologii np. aplikacje mobilne.

5.1.4. Promocja gminy jako atrakcyjnej turystycznie w ujęciu całorocznym

- ✓ Promowanie oferty turystycznej w mediach społecznościowych (moderacja i animowanie wydarzeń, budowanie aktywnej społeczności fanów, doceniających walory, korzystających z oferty turystycznej i polecających ją innym).

5.2. Rozbudowa zaplecza/infrastruktury okołoturystycznej.

5.2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju bazy noclegowej, gastronomicznej i zdrowotnej.

- ✓ Rozbudowa/budowa bazy noclegowej związanej z rozwojem usług rehabilitacyjnych dla seniorów (NFZ, SPA, Wellness).
- ✓ Podjęcie działań (np. wprowadzanie programów ulg) wspierających podmioty gospodarcze z branży hotelarskiej, w tym istniejące obiekty hotelowo-wypoczynkowe oraz nowych inwestorów, które przyczynią się do rozwoju kompleksu Konferencyjno-Szkoleniowego na terenie miejscowości Spała

5.2.2. Rozwój usług okołoturystycznych np. wypożyczalnie sprzętów, rowerów itp.

- ✓ Budowa miejsc wodowania kajaków (pomostów), stanic wodnych, miejsc postojowych z odpowiednią infrastrukturą o wysokim standardzie, wiat z dostępem do elektryczności.
- ✓ Budowa kilku zintegrowanych węzłów logistycznych obejmujących zaplecze sanitarne, gastronomiczne, miejsca biwakowe, miejsca parkingowe dla samochodów.
- ✓ Rozwój ekologicznych węzłów sanitarnych oraz systemu segregacji odpadów.
- ✓ Stworzenie miejsc piknikowych dla „grzybiarzy” (we współpracy z Nadleśnictwem Spała)

5.3. Współpraca na rzecz rozwoju turystyki

5.3.1. Zintegrowanie działań podejmowanych w sferze turystyki przez różne podmioty na terenie miejscowości Spała i całej gminy.

- ✓ Stworzenie pakietów lojalnościowych dla turystów korzystających z infrastruktury turystycznej w miejscowości Spała i całej gminie.
- ✓ Opracowanie zasad systemu wzajemnego promowania się (marketing lokalnie szeptany) –promowanie zasady n+3 (przekazywanie przez każdego przedsiębiorcę turystycznego klientowi/turyście informacji o kolejnych 3 miejscach/ ofertach/ atrakcjach turystycznych, z których może skorzystać na terenie miejscowości Spała i całej gminy Inowłódz bądź na terenie Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w powiecie tomaszowskim).
- ✓ Prowadzenie działań zachęcających gospodarstwa rolne do prowadzenia tradycyjnych ogrodów oraz promocja i wsparcie działalności.

- 5.3.2. Nawiązanie trwałej współpracy Gminy z otoczeniem w zakresie realizacji działań na rzecz rozwoju turystyki.
- ✓ Realizacja wspólnych projektów służących rozwojowi turystyki z gminami zrzeszonymi w ramach Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w powiecie tomaszowskim.
 - ✓ Realizacja projektów z gminami sąsiadującymi, nie należącymi do Partnerstwa na rzecz rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Dolina Rzeki Pilicy w powiecie tomaszowskim dotyczącymi m.in. infrastruktury, produktów turystycznych, promocji

Domena 2: Wysoka jakość usług komunalnych i komunikacyjnych

- 5.4. Rozwój infrastruktury komunalnej sprzyjającej ochronie środowiska naturalnego
- 5.4.1. Rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków
- ✓ Budowa sieci kanalizacji ściekowej po lewej stronie rzeki Pilicy w Spale.
 - ✓ Opracowanie programu wsparcia dla wdrażania alternatywnych sposobów odprowadzania i oczyszczania ścieków –przydomowe oczyszczalnie ścieków.
 - ✓ Budowa sieci wodociągowej oraz remont odwodnienia (rowów) dla osiedla domków jednorodzinnych w Spale (Osiedle PGR)w Spale.
 - ✓ Modernizacja hydroforni w Teofilowie.
- 5.4.2. Efektywna gospodarka odpadami (porozumienia międzygminne)
- ✓ Opracowanie wspólnego systemu gospodarki odpadami z sąsiadującymi gminami i podpisanie porozumień. Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Spały i Gminy Inowłódz
- 5.4.3. Edukacja ekologiczna mieszkańców
- ✓ Przeprowadzenie kampanii społecznej dotyczącej korzyści jakie płyną dla mieszkańców z podłączenia się do sieci kanalizacyjnej. Działania informacyjne wskazujące także na możliwości uzyskania dofinansowania na podłączenie się do sieci
 - ✓ Wprowadzenie programu skierowanego do mieszkańców gminy, dofinansowującego podłączanie się do sieci kanalizacyjnej.
 - ✓ Organizacja cyklicznych ekokonkursów dla dzieci (włączających także całe rodziny).
 - ✓ Edukacja leśna np. lekcje przyrody w terenie, przygotowanie ścieżek edukacyjnych oraz miejsc piknikowych/biwakowych, zwiedzanie/zajęcia/warsztaty organizowane w Domu Pamięci Walki Męczeństwa Leśników i Drzewiarzy w Spale (poznawanie lasu).
 - ✓ Utworzenie funduszu na edukację ekologiczną dzieci i młodzieży z nastawieniem na przybliżenie lokalnych walorów środowiskowych
- 5.4.4. Wspieranie rozwiązań energooszczędnych
- ✓ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej.
 - ✓ Opracowanie programów dofinansowania na wprowadzenie rozwiązań energetycznych na obiekty użyteczności publicznej.
 - ✓ Programy dla mieszkańców w zakresie wprowadzenia energetycznych rozwiązań.
 - ✓ Rozwój i modernizacja instalacji grzewczych.
 - ✓ Opracowanie programu likwidacji pokryć eternitowych.
 - ✓ Opracowanie programu likwidacji skutków niskiej emisji.
 - ✓ Kompleksowa modernizacja sieci energetycznej.
 - ✓ Wymiana źródeł ciepła w budynkach (w tym użyteczności publicznej) na wykorzystujące energię odnawialną
 - ✓ Dostawa i montaż paneli fotowoltaicznych wraz z niezbędną infrastrukturą dla obiektów użyteczności publicznej.
- 5.4.5. Rozwój infrastruktury teleinformatycznej (Internet)
- ✓ Stworzenie sieci Internetowej dostępnej dla wszystkich mieszkańców gminy.

- 5.5. Poprawa komunikacja oraz polepszenie dostępności transportowej z otoczeniem
- 5.5.1. Poprawa jakości układu pieszo-drogowego
- ✓ Budowa i modernizacja ciągów pieszych, m.in. budowa oświetlenia ulicznego w Spale –osiedle Ogród i PGR;
 - ✓ Przebudowa i budowa infrastruktury drogowej, m.in.: przebudowa ul. Nadpilicznej; budowa parkingu przy ulicy Hubala;
 - ✓ Remont zabytkowego mostu w Spale
 - ✓ Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w Spale / udrożnienie ruchu po Spale - uruchomienie dodatkowego przejścia dla pieszych w centrum Spały (między skrzyżowaniem a stacją benzynową).
 - ✓ Rozbudowa ścieżek rowerowych stanowiących alternatywny sposób komunikacji (odseparowanie ruchu towarowego od lokalnego).
 - ✓ Podjęcie działań zmierzających do promowania rozwiązań komunikacyjnych mających na celu wybudowanie obwodnicy Spały
- 5.5.2. Rozwój komunikacji publicznej
- ✓ Przeprowadzenie badania dotyczącego potrzeb i oczekiwań klientów komunikacji publicznej, stałe dostosowywanie siatki połączeń i częstotliwości kursów autobusowych do potrzeb mieszkańców
- 5.5.3. Poprawa skomunikowania miejscowości z pobliskimi miastami-Tomaszowem Mazowieckim, Opoczmem, Rawą Mazowiecką(transport publiczny)
- ✓ Nawiązanie współpracy z innymi gminami, w celu możliwości wypracowania porozumienia międzygminnego dotyczącego lokalnego transportu zbiorowego

Domena 3: Dobre warunki dla prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczych.

- 5.6. Wdrożenie mechanizmów wspierających lokowanie przedsięwzięć gospodarczych
- 5.6.1. System zachęt i ulg dla przedsiębiorców
- ✓ Pomoc dla przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania środków na usługi około turystyczne (wypożyczalnia rowerów, usług gastronomicznych, kajaków).
 - ✓ Wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla nowopowstających podmiotów ze szczególnym uwzględnieniem podmiotów tworzących nowe miejsca pracy
- 5.6.2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych
- ✓ Inwentaryzacja terenów gminnych oraz opracowanie oferty terenów przeznaczonych pod działalność gospodarcze
 - ✓ Skupienie / scalenie / sprzedaż terenów pod działalność gospodarczą oraz budownictwo jednorodzinne, w tym rezydencjalne i letniskowe,
 - ✓ Opracowanie koncepcji miejscowych planów zagospodarowania
- 5.6.3. Profesjonalna obsługa przedsiębiorcy
- ✓ Wyznaczenie i przeszkolenie osób w Urzędzie Gminy Inowłódz odpowiedzialnych za zbieranie informacji, przepływ informacji na linii gmina –Centrum Obsługi Inwestora tworzonego w ramach Obszaru Funkcjonalnego (ustalone procedury postępowania).
 - ✓ Organizacja warsztatów, wizyt studyjnych i szkoleń pokazujących korzyści ze współpracy sektora publicznego –NGO –przedsiębiorców.
- 5.6.4. Budowa targowiska w Spale w ramach kompleksowej koncepcji zagospodarowania centrum Spały.
- 5.7. Pobudzanie aktywności przedsiębiorczej wśród mieszkańców.
- 5.7.1. Różnicowanie działalności rolniczej w kierunku agroturystyki i rolnictwa ekologicznego
- ✓ Zabezpieczenie środków finansowych na pomoc dla przedsiębiorców pozyskujących i przetwarzających runo leśne (wydawanie informatora –map dla grzybiarzy, środki na przetwarzanie np. grzybów, jagód itd.).

- 5.7.2. Budowanie postaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców
- ✓ Organizacja szkoleń dla młodych z przedsiębiorczości, na temat możliwości prowadzenia działalności gospodarczej.
 - ✓ Pobudzenie współpracy pomiędzy: mieszkańcami –przedsiębiorcami –organizacjami turystycznymi poprzez organizację wspólnych spotkań zainteresowanych grup.

Domena 4: Rozwijająca się, aktywna społeczność gminy

- 5.8. Warunki do twórczego i aktywnego spędzania czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców
- 5.8.1. Zapewnienie infrastruktury (rozwój, wykorzystanie obecnej) pod kreowanie oferty czasu wolnego
- ✓ Badanie potrzeb młodych osób w zakresie oferty czasu wolnego.
 - ✓ Budowa świetlicy i zagospodarowanie terenu przy budynku dawnej kuźni.
 - ✓ Sukcesywna rozbudowa i modernizacja infrastruktury świetlicowej pod potrzeby młodzieży. Działania zmierzające do zapewnienia odpowiednich warunków do spędzania czasu wolnego przez młodzież.
- 5.8.2. Stwarzanie warunków dla aktywności społecznej i kulturalnej
- ✓ Wspieranie organizacji lokalnych imprez kulturalnych np. święta poszczególnych miejscowości w gminie.
 - ✓ Realizacja programów wspierających inicjatywy społeczne np. mini granty na realizację oddolnych inicjatyw społecznych.
 - ✓ Organizacja warsztatów rękodzieła opartych na lokalnych tradycjach, dla mieszkańców i turystów
- 5.8.3. Zapewnienie wsparcia dla aktywności życiowej, społecznej i kulturalnej seniorów
- ✓ Przygotowanie całościowej informacji skierowanej dla seniorów zawierającej pełną informację na temat dostępnych na terenie Spały, Gminy i Powiatu usług medycznych, rehabilitacyjnych, informacje o instytucjach i organizacjach społecznych działających na rzecz osób starszych oraz informacje o realizowanych inicjatywach (programy profilaktyczne, oferta zajęć kulturalno-rekreacyjnych, edukacyjnych) skierowanych do seniorów.
 - ✓ Wzmocnienie potencjału i stwarzanie warunków dla rozwoju organizacji społecznych aktywizujących i włączających osoby starsze w działania kulturalne, edukacyjne, społeczne np. kluby seniorów, koła gospodyń wiejskich, uniwersytety III wieku, wolontariat na rzecz seniorów i wolontariat senioralny.
 - ✓ Propagowanie zdrowego stylu życia wśród seniorów –prowadzenie działań promocyjnych i profilaktycznych pomagających osobom starszym w zdrowym starzeniu się.
 - ✓ Stworzenie warunków do powstania Dziennego Domu Pobytu Seniora pełniącego funkcje opiekuńcze, edukacyjne i kulturalne dla osób starszych w Gminie Inowłódz.
 - ✓ Opracowanie koncepcji stworzenia opieki dla osób starszych ze szczególnym uwzględnieniem usług rehabilitacyjnych, psychologicznych i żywieniowych
- 5.9. Edukacja –szkoła jako centrum rozwoju i całościowej aktywności edukacyjnej
- 5.9.1. Stałe unowocześnianie infrastruktury edukacyjnej, techno-dydaktycznej.
- ✓ Sukcesywna budowa/rozbudowa bazy rekreacyjno-sportowej (siłownie zewnętrzne, ścieżki zdrowia)
 - ✓ Poprawa organizacji pracy szkół w gminie Inowłódz jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały (m.in. wprowadzenie dziennika elektronicznego, opracowanie skrzynek kontaktowych wychowawca-rodzic).
 - ✓ Modernizacja i doposażenie pracowni przedmiotowych szkół w gminie Inowłódz jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały (m.in. doposażenie pracowni językowych w sprzęt do interaktywnej nauki języków obcych, wyposażenie pracowni

w komputery podłączone do Internetu oraz zakup programów multimedialnych) – eSzkołaŁódzkie2020

- ✓ Modernizacja bibliotek szkolnych jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały oraz doposażenie ich w nowoczesny sprzęt komputerowy i materiały dydaktyczne w celu stworzenia szkolnych centrów informacyjno-dydaktycznych.
- ✓ Współpraca z Filią Uniwersytetu Łódzkiego w Spale w kwestii stworzenia arboretum i ogrodu farmakognostycznego

5.9.2. Podnoszenie kompetencji kadr

- ✓ Stworzenie siatki nauczycieli, pasjonatów prowadzących zajęcia dodatkowe dla uczniów.
- ✓ Podnoszenie i poszerzanie kwalifikacji nauczycieli szkół w gminie Inowłódz jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały, także w celu prowadzenia zajęć dodatkowych dla uczniów i dorosłych z wykorzystaniem szkolnych pracowni.

5.9.3. Realizacja programów specjalistycznych wzmacniających rozwój pasji, zainteresowań i talentów oraz wyrównujących szanse edukacyjne

- ✓ Promocja szkół na terenie Gminy Inowłódz jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały w środowisku lokalnym i szerszym w tym m.in.: organizacja warsztatów i szkoleń dla dorosłych w szkołach, nawiązanie współpracy szkół z lokalnymi mediami, organizacja dni otwartych szkół.
- ✓ Wprowadzenie programów stypendialnych dla najzdolniejszych uczniów szkół podstawowych oraz rodzin wielodzietnych (np. dofinansowanie wyprawki).
- ✓ Niwelowanie różnic edukacyjnych między uczniami z miast a uczniami szkół gminy Inowłódz jako placówek kształcących młodych mieszkańców Spały(umożliwienie uczniom korzystania z pracowni przedmiotowych wyposażonych w najnowszy sprzęt multimedialny, współpraca szkół z ośrodkami naukowymi).

6. Monitorowanie, ocena, komunikacja społeczna planu

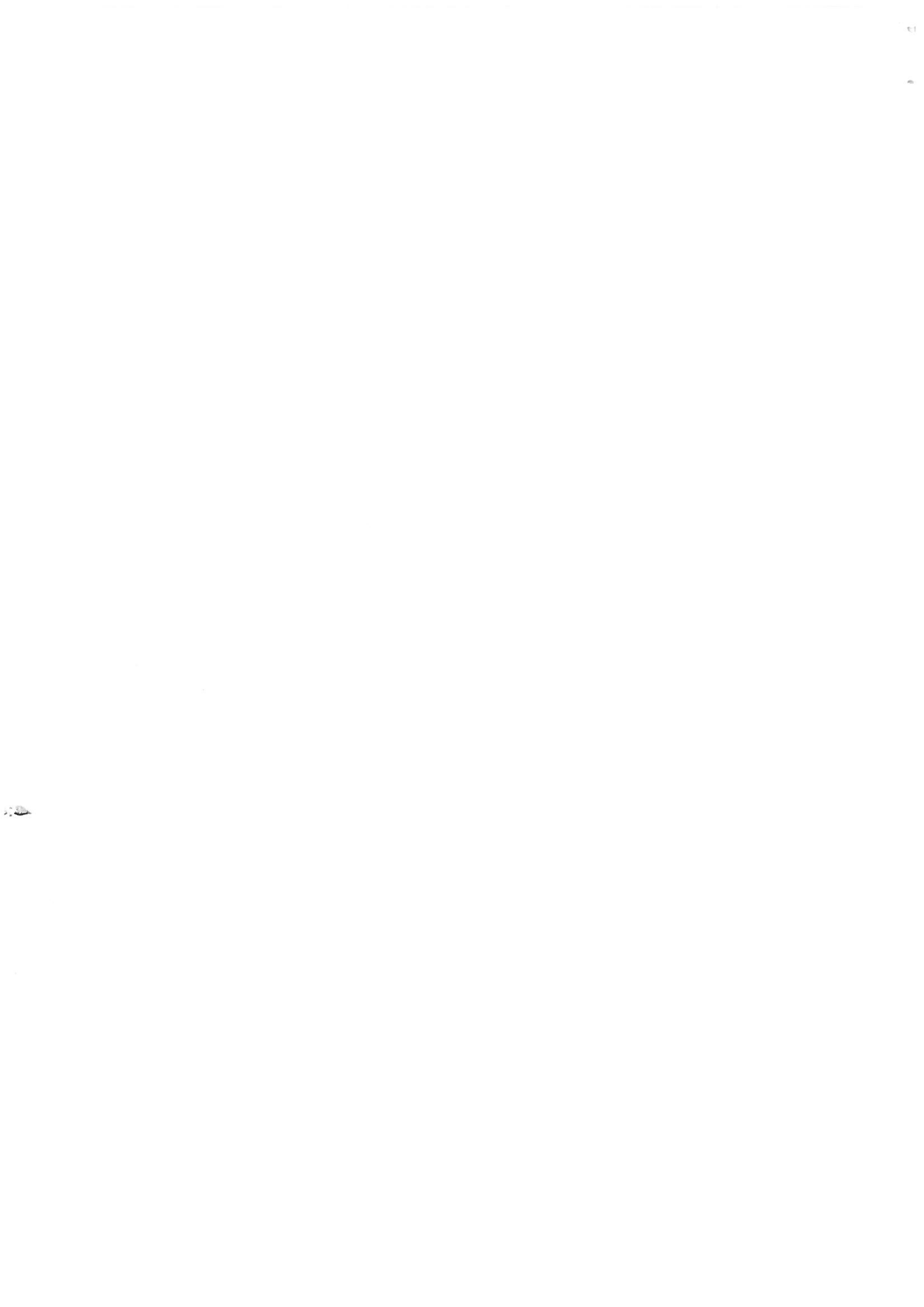
Wśród instrumentów społecznych jako najważniejszy należy wymienić współdziałanie. Uzgodnienia i usprawnienia instytucjonalne są ważnym elementem skutecznego zarządzania opartego o zasady zrównoważonego rozwoju.

Kolejnym bardzo istotnym elementem instrumentów społecznych jest edukacja. Pod tym pojęciem należy rozumieć różnorodne działania, które zmierzają do kształtowania świadomości lokalnej społeczności. Niezbędne jest, aby prowadzona komunikacja społeczna objęła swym zasięgiem wszystkie grupy społeczeństwa. Bardzo ważną sprawą jest właściwe, rzetelne i odpowiednio wcześniejsze informowanie tych mieszkańców, których planowane inwestycje będą dotyczyły w sposób bezpośredni. Nie należy dopuszczać do sytuacji, w których o planowanych zamierzeniach dowiadują się oni z innych źródeł np. od sąsiadów. W takim przypadku możliwe jest zajęcie postawy negatywnej w stosunku do planowanej inwestycji. Jak uczy doświadczenie, wydłuża to, a nawet czasem uniemożliwia realizację planowanych celów.

W szczególności szkolenia powinny być organizowane dla:

- pracowników administracji;
- samorządów mieszkańców;
- nauczycieli szkół;
- lokalnych liderów;
- dyrekcji i kadry firm znajdujących się na terenie sołectwa.

Edukacja i informacja są ze sobą ściśle związane, bowiem dobra i właściwa informacja potęguje proces edukacji.

Głosowanie w sprawie Zatwierdzenia „Planu Odnowienia Miejscowości Spawa na lata 2019-2026”

Lp.	Imię i nazwisko	ZA	PRZECIWIW	WSTRZYMAŁ SIĘ OD GŁOSU
1.	Jolanta Bilka		(nieobecny)	
2.	Monika Drużdż	+		
3.	Piotr Gawęda	+		
4.	Piotr Kamiński	+		
5.	Ewa Korzeniewska	+		
6.	Piotr Krotosz		(nieobecny)	
7.	Marek Leszczyński		(nieobecny)	
8.	Arkadiusz Łon	+		
9.	Małgorzata Małek	+		
10.	Zbigniew Niemiec		(nieobecny)	
11.	Mirosława Olas	+		
12.	Robert Pawłowski	+		
13.	Roman Rodakowski	+		
14.	Sławomir Rozwadowski	+		
15.	Janusz Wilkowiecki	+		
	RAZEM	11	-	-

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Robert Pawłowski
Robert Pawłowski

